

Dkt. Mark Jennings, Mark, Hotuba ya 22, Marko 14:26-72, Karamu ya Mwisho, Kukamatwa, Kesi, Na Kukana kwa Petro

© 2024 Mark Jennings na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Mark Jennings katika mafundisho yake kuhusu Injili ya Marko. Huu ni kipindi cha 22, Marko 14:26-72, Karamu ya Mwisho, Kukamatwa, Kesi, na Kukana kwa Petro.

Karibu tena tunapoendelea kusoma sura ya 14 ya Marko.

Tulipokuwa katika majadiliano yetu ya awali ya Marko 14, tulikuwa tumeandaa jukwaa, na tulikuwa tunajadili Karamu ya Mwisho na uhusiano wake na mlo wa Pasaka na tendo kubwa lililokuwa karibu kutokea na kifo cha Yesu na kukiweka katika muktadha wa Mungu kama yule anayewaokoa watu wake kutoka utumwani, simulizi la Kutoka likielekeza kwenye kile ambacho Yesu anafanya. Katika hilo, pia tulijadili tangazo la msaliti na jinsi Yesu alivyofichua kwamba mmoja wao angemsaliti. Na hilo linavutia kwa sababu walipokuwa wakijadiliana na Yesu, wakiwa na huzuni kwamba Yesu alikuwa amesema mmoja wao angemsaliti, wote walikuwa wakisema, si mimi, sivyo? Si mimi, si mimi, na unajiuliza pia kama hakukuwa na tumaini lolote.

Naam, labda ni mmoja wetu tu, sivyo? Unajua, si mimi na kwa hivyo lazima iwe mwingine. Na kisha hiyo inaweka msingi wa kile tutakachokiangalia sasa. Na ingawa ni mmoja tu kati yao ndiye msaliti, wote walimwacha Yesu.

Na kwa hivyo, hebu tuiendeleo na mstari wa 26 katika Marko sura ya 14. Na walipokwisha kuimba wimbo, ambao ulikuwa sahihi kufanya mwishoni mwa Pasaka, wakatoka kwenda Mlima wa Mizeituni. Yesu akawaambia, Ninyi nyote mnaanguka.

Kwa maana imeandikwa, Nitampiga mchungaji, na kondoo watatawanyika. Lakini baada ya kufufuka kwangu, nitawatangulia kwenda Galilaya. Lakini Petro akamwambia, Hata watakapoanguka wote, mimi sitaanguka.

Yesu akamwambia, Amin, nakuambia, usiku huu kabla jogoo hajawika mara mbili, utanikana mara tatu. Lakini akasema kwa nguvu, Hata kama ni lazima nife pamoja nawe, sitakukana kamwe. Nao wote wakasema vivyo hivyo.

Utabiri wa Yesu kwamba wote wataanguka unahusiana kwa karibu na Zekaria 13:7. Tazama kwamba katika Zekaria, kuna ukweli wa mwisho wa dunia, chanzo cha mateso kutoka kwa Mungu. Na, bila shaka, kifo cha mchungaji si mwisho wa hadithi,

ambayo ingekuwa, bila shaka, faraja kubwa kwa Petro, lakini kuna uthibitisho na urejesho unaoonekana. Ingawa kauli hii hapa, kuna tumaini hata kama hawatalisikia.

Na kuna mwonekano wa ufufuo hata kama haukuonekana dhahiri hivyo. Baada ya kutangaza kwamba wote wangeanguka, Yesu anasema, baada ya mimi kufufuka, nitawatangulia kwenda Galilaya. Na kisha kidokezo hicho, kuna kidokezo hiki cha tumaini kwa Petro katika wakati huu.

Yesu alisema angetangulia Galilaya. Unajua tunapoangalia tofauti kati ya Yuda na Petro, moja ya mambo ambayo Injili zinaweka wazi kabisa ni kwamba hakuna tofauti kubwa kama tunavyodhania wakati mwingine, lakini kuna chache muhimu. Bila shaka, Mathayo atazungumzia jinsi anavyomwomba Petro.

Hatupati ombi kama hilo kwa ajili ya Yuda. Na hapa Yesu anamwambia Petro kwamba atawaona tena Galilaya. Bila shaka, malalamiko ya Petro na kemeo la Yesu hapa vinakumbusha kilichotokea katika Marko 8, mistari ya 31 hadi 32, ambapo Petro anakataa kile ambacho Yesu amekuwa akisema kuhusu mwelekeo wake wa kushuka hadi kukataliwa baada ya Petro kutangaza Yesu kuwa ndiye Masihi.

Namaanisha, kejeli, bila shaka, ni kwamba tunazungumzia mtu mmoja aliyesifiwa katika Injili ya Marko kwa kuthibitisha na kutangaza kwamba Yesu ndiye Masihi ndiye atakayekana. Lakini mazungumzo haya, maandamano haya ambapo Petro kwa mara nyingine ana shida na kile ambacho Yesu anasema wakati Yesu anasema wote wataanguka na Petro anasema hata kama wote wataanguka, mimi sitaanguka, na hata anaendelea kutangaza kwa msisitizo kwamba hatakukana wewe. Bila shaka, atakuwa msisitizo katika kauli iliyo upande mwingine katika mistari michache tu.

Bila shaka, si Petro pekee anayesema hivi; wote wanasema vivyo hivyo. Wanafunzi imara ambao hawangemkana Yesu sasa wana nafasi ya kuonyesha uaminifu wao kwa Yesu katika Bustani ya Gethsemane. Na bila shaka, kushindwa kwao kutakuwa kwa haraka na mara moja.

Hebu tuangalie jinsi Bustani ilivyo katika mistari ya 32 hadi 42 ya Marko sura ya 14. Akasema, Aba, Baba, yote yanawezekana kwako. Uniondolee kikombe hiki; lakini si kama nitakavyo mimi, bali kama utakavyo wewe.

Akaja akawakuta wamelala, akamwambia Petro, Simoni, umelala? Hukuweza kukesha hata saa moja? Kesheni na muombe msije mkaingia majaribuni. Roho i radhi, lakini mwili ni dhaifu. Akaenda tena, akaomba, akisema maneno yale yale.

Akarudi tena, akawakuta wamelala, kwa maana macho yao yalikuwa mazito, wala hawakujua la kumjibu. Akaja mara ya tatu, akamwambia, Bado umelala na kupumzika? Imetosha. Saa imefika.

Mwana wa Adamu amesalitiwa mikononi mwa wenye dhambi. Simameni, twende zetu. Tazama, msaliti wangu amekaribia.

Muundo wa kifungu hiki, nadhani, unasisitiza upweke au kutengwa kwa Yesu pamoja na kushindwa kwa wanafunzi. Tazama jinsi hii inavyoendelea . Anafika na wanafunzi wote isipokuwa Yuda, ingawa kuondoka kwa Yuda hapa hakujawekwa wazi.

Marko hajui waziwazi ni lini Yuda aliondoka. Simulizi pana la injili linaelezea hilo. Lakini Yuda aliondoka waziwazi katika hatua hii kwa sababu alifika na mlinzi ambayeangepumzika.

Kwa hivyo, Yesu anafika na wanafunzi, tayari amekosa mmoja. Kisha anajiondoa tena na wale watatu, wale watatu ambao tumewazoea sasa, wale watatu ambao Yesu mara nyingi alienda nao. Kisha anaenda mbali zaidi peke yake.

Kwa hivyo unaona mwendelezo huu wa utangano hata bustanini. Tunaona hapa, unajua, Marko, kupenda kwake kwa watu watatu, unajua, akiwa na msongo wa mawazo. Mara tatu, Yesu anarudi na kuwakuta wanafunzi wamelala.

Mara tatu anawakemea. Marudio haya, matumizi haya ya lugha ile ile mara kwa mara yanaleta mbele kinachoendelea. Gethsemane, ikiwa una nia, ni neno la Kiebrania au Kiaramu, labda kwa ajili ya shinikizo la zeituni, ambalo lingekuwa na maana ikizingatiwa kwamba tuko kwenye Mlima wa Mizeituni.

Huenda tunazungumzia mahali ambapo panafanana zaidi na shamba la mizeituni, labda hata penye kinu cha kukamua mizeituni, kama tunavyoweza kuwa nacho hapa. Luka anatuambia kwamba hapa ni mahali ambapo Yesu alienda mara kwa mara. Na ni wazi kwamba ni mahali ambapo Yuda alijua pia ili kumpata Yesu.

Sasa huu ni wakati wake wa kurudi Gethsemane ikiwa hii ilikuwa sehemu ya mtindo ambao Yesu angefanya kwa kawaida, na kwenda kupumzika, bila shaka, kunampa Yuda fursa ile ile anayoita futa, ambayo ni Yesu akiwa ametengwa mbali na umati na kuweza kukamatwa. Unajua, inavutia tunapofikiria kuhusu uhusiano kati ya kifungu hiki na baadhi ya vipengele vingine vya Injili. Unajua, katika Marko 10:38 hadi 39, Yakobo na Yohana wanasema kwamba wanaweza kunywa kikombe ambacho Yesu lazima anywe.

Katika Marko 14:31, Petro, bila shaka, anasema hatawaangusha. Lakini hapa una, unajua, hatua hii, kurudia huku kwa Yesu akiteseka kupitia hili, kwa Yesu kufanya hivi peke yake, kuomboleza kwake. Una picha hii ya mwadilifu anayeteseka, hii roho yangu, unajua, ambayo ni njia ya Kisemiti au ya kishairi ya kujirejelea, unajua, iko karibu kufa, kwamba yuko katika huzuni kubwa kiasi kwamba anahisi kama anakufa.

Nadhani hii ni kauli ya kishairi. Sidhani kama ni lazima iwe kwamba ana huzuni sana kwamba kwa kweli yuko karibu kufa kihalisi, lakini ni maana hii ya kishairi, karibu kama Zaburi. Na Yesu anaomba hapa, sawa, kwamba ikiwezekana, saa hiyo ingepita kutoka kwake.

Na neno saa, unajua, si neno halisi, lakini ni njia ya kukuambia wakati au kipindi chake, au hata labda maana ya eskatolojia. Na angalia tunapata mazungumzo ya moja kwa moja. Ni Abba, Baba.

Hii ni moja ya nyakati adimu ambazo Yesu anaomba, ambapo tunapata sala katika Marko. Hii si marejeleo ya kuomba bali sala katika Marko. Tutapata nyingine katika kilio kutoka msalabani.

Bila shaka, Yesu anatajwa katika Injili yote ya kuomba na kufundisha kuhusu maombi, lakini hii ndiyo sala ya kwanza halisi tuliyo nayo katika Marko. Chaguo lake hapa la kusubiri hadi wakati huo, nadhani, linavutia. Matumizi ya Abba hapa ni ya kipekee kwa Yesu, ikimaanisha kwamba ni kitu ambacho Yesu anakianzisha kipekee.

Ni kiwango cha urafiki kisicho na kifani. Tunajua katika Agano la Kale, bila shaka, kwamba wakati mwingine Mungu huvaa kama Baba au Baba Yetu, hasa kwa watu wa Israeli. Tunaona hili hata katika Wafu na katika maandishi ya Kigiriki.

Lakini Abba huyu hapa, kwa upande wa tamko hili la kibinafsi na la ushirika, ni wa karibu sana. Tunahitaji kuwa waangalifu na sio kudhani tu Abba kwa namna fulani anamaanisha Baba, kama wakati mwingine inavyotolewa katika muktadha, kwa sababu mara nyingi kuna neno linalotumiwa na watoto wazima kwa Baba yao, kwani kwa kawaida tunamhusisha Baba na kitu ambacho watoto wadogo husema. Abba ingekuwa kitu ambacho watoto wazima husema.

Lakini kwa kweli hatuna mahali pengine katika Uyahudi wa Wapalestina wa kabla ya Ukristo, kabla ya karne ya kwanza, anwani ya kibinafsi kama hiyo kutoka kwa Mungu na mtu binafsi. Tuna kikombe. Nadhani kikombe hapa ni muhimu kwa kuelewa kwa nini Yesu yuko karibu kufa.

Kikombe ni taswira ya kawaida katika Agano la Kale kwa ajili ya mateso. Kikombe ni taswira ya kawaida katika Agano la Kale kwa ajili ya hukumu ya kimungu. Tukiangalia Agano la Kale, tunaona mateso na hukumu ya kimungu ikihusishwa na kikombe katika Zaburi 11, Zaburi 60, Zaburi 75, wazo la mateso, Isaya 51, Yereimia 25, Yereimia 49, Yereimia 51, Maombolezo 4, Ezekieli 23, Habakuki 2, Zekaria 12.

Na nadhani kwamba jambo muhimu hapa ni kwamba kile Yesu anachoomba kwamba kikombe hiki kiondoke kwangu ni picha hii ya kile kitakachotokea, ambayo ni kumiminwa kwa hukumu ya Mungu, ghadhabu ya Mungu. Hiyo si kauli ya kishairi tu, bali kwamba Yesu anaomba si tu kwamba mateso haya ya kimwili, ambayo yatakuwa

makubwa, yamwokoe, bali kumiminwa kwa hukumu ya Mungu kumwokoe. Kwamba kile tutakachokuwa nacho kikitokea msalabani ni taswira, kipindi cha kipekee, ikiwa utafanya, cha siku ya Bwana.

Siku ya Bwana, ambayo ni siku hii ya hukumu, siku hii ya ghadhabu itakayoambatana na mwisho wa vitu vyote wakati kitambaa cha uumbaji kitaanza kutikiswa. Hilo ndilo linalotokea kipekee msalabani lakini juu ya Yesu. Na kwa hivyo hapa ndipo, unajua, wakati taswira ya msalaba na kilio cha Yesu, wengi watataka kusema, na ninaelewa hili, watataka kusema kwamba ilikuwa wakati huo ndipo, unajua, Mungu Baba alimgeuzia Yesu mgongo, au kwamba kwa namna fulani Mungu Baba na Mungu Mwana walikuwa tofauti kwa namna fulani wakati huo kwa sababu ya dhambi iliyokuwa juu ya Yesu.

Na nadhani kinachotokea hapo kinakosekana. Nadhani Mungu Baba yupo kikamilifu msalabani, lakini yupo kikamilifu katika ghadhabu yake. Kinachotokea ni kwamba Mungu Baba anammiminia Mungu Mwana kikombe chake cha hukumu.

Kwamba ni ghadhabu yake, na hivyo Yesu anaomba kwamba ikiwa kuna njia yoyote ambayo halazimiki kupokea ghadhabu ya Mungu, angependa hiyo imwondokee. Na kwa hivyo, nadhani aina hii ya, unajua, inazungumzia msongo wa mawazo na huzuni ambayo iko karibu kukabiliana nayo. Na bado, bila shaka, akijua vyema kile kitakachomwagwa juu yake, kwamba siku ya kuzuka kwa siku ya hukumu itakuwa juu yake pekee.

Hapa ndipo, unajua, kitheolojia, wazo lingekuwa kwamba wote wanaomwamini Kristo hupata uzoefu wa siku ya Bwana lakini wanaipitia kwa njia ya Yesu na hawateseka nayo. Katikati ya utambuzi kamili wa kile kitakachotokea, Yesu anasema, lakini si kile ninachotaka, bali kile mnachotaka. Na onyesho zuri la uhusiano kati ya Mungu Mwana na Mungu Baba, na jinsi Mungu Mwana anavyotii na kutii mapenzi ya Mungu Baba.

Yeye ndiye mtumishi mkamilifu anayeingia. Na akaja, bila shaka, akamkuta amelala. Akamwambia Petro, Simoni, umelala? Hukuweza kukesha kwa saa moja? Hapa alikuwa Simoni na wanafunzi wengine waliokuwa na uhakika kwamba wangeweza kuwa imara na Yesu, na sasa hawakuweza hata kukaa macho.

Na roho i radhi, lakini mwili ni dhaifu. Uelewa wangu wa kauli hiyo ni kwamba anakubali kwamba walikuwa waaminifu waliposema wangekaa naye, lakini kimwili hawakuweza kufanya hivyo. Na tena, akaenda na kuomba akisema maneno yale yale, na tena akaja na kuwakuta wamelala, kwa maana macho yao yalikuwa mazito.

Na, bila shaka, marudio hayo yanaonekana, sawa, kwamba Yesu anawakemea tena kwa kutoweza kukaa macho, na ambayo, bila shaka, wanafunzi hawana jibu. Unajua, kutoweza kujibu huku kunaonyesha katika mstari wa 40 kwamba wanajua

wamekosea. Wamemkosea Yesu. Na kisha mara ya tatu, anawaambia, bado mmelala na kupumzika? Na mwishowe, anamaanisha inatosha, ambayo nadhani inatosha, ambayo ndiyo njia yake ya kusema kwamba, kwa mfano, imekamilika.

Ni, tuko sasa, sasa tumefikia wakati uliowekwa, wakati umetosha, maombi ya dua yamekwisha, na yatosha, jibu ni kubwa, kwa maana saa imefika. Mwana wa Adamu anasalitiwa mikononi mwa wenye dhambi. Na bila shaka, kama wasomaji wa Marko , tumekuwa tukijitahidi kuelekea wakati huu tangu sura ya 8, tangu Yesu alipokuwa akisema ni lazima Mwana wa Adamu asalitiwe; sasa tunajua kwamba wakati huu umefika.

Na ninaona inavutia pia anayotumia mikononi mwa wenye dhambi, na naona marejeleo hayo kwa wenye dhambi yanavutia hapa, yanaweza kuwa marejeleo ya hukumu yake juu yao, sawa, kwamba hawa ndio wao. Kuna kejeli fulani hapo, bila shaka, kwa sababu yeye ndiye anayeshutumiwa mara nyingi kuwa na wenye dhambi katika Marko, na bila shaka, ni vigumu kukosa upatanisho kwamba yuko karibu kuwa mtu anayesimama mahali ambapo wenye dhambi pekee ndio wanafaa. Na labda matumizi ya lugha ya wenye dhambi hapo yanagusa haya yote.

Kwa hivyo hapa ndipo Yesu anapokabidhiwa mikononi mwa wanadamu, na tunaangazia hili kwa mstari wa 43. Mara alipokuwa bado anasema, Yuda, mmoja wa wale kumi na wawili, akafika, na pamoja naye kundi la watu wenye mapanga na marungu kutoka kwa wakuu wa makuhani, waandishi, na wazee. Basi, yule msaliti alikuwa amewapa ishara, akisema, Nitakayembusu ndiye .

Mkamateni na kumwacha chini ya ulinzi. Alipofika, akamwendea mara moja, akasema, Rabi, akambusu. Wakamkamata, wakamkamata; lakini mmoja wa wale waliokuwa wamesimama karibu akauchomoa upanga wake, akampiga mtumishi wa kuhani mkuu, akamkata sikio.

Yesu akawaambia, Je , mmekuja kumkamata mnyang'anyi mwenye mapanga na marungu? Siku baada ya siku, nilikuwa pamoja nanyi hekaluni nikihubiri, wala hamkunikamata, lakini Maandiko yatimie. Wote wakamwacha, wakakimbia. Kijana mmoja alimfuata akiwa amevaa nguo ya kitani mwilini mwake, nao wakamkamata, lakini aliacha nguo ya kitani na kukimbia uchi.

Tunapoangalia sehemu hii, bila shaka, na kisha 53, ambapo wanampeleka Yesu kwa kuhani mkuu na kesi ikaanza, tunaona hapa wakati huu ambapo Yesu anakabidhiwa mikononi mwa wanadamu, lakini pia tunaona jinsi mamlaka yake bado yapo. Yesu, bila shaka, anatajwa hapa kama mfano wa utii. Tumekuwa tukizungumzia hili katika somo letu lote la Marko, ambapo ukosefu wa imani wa wanafunzi unakuwa kikwazo ambacho tofauti yake inafanywa na imani ya Yesu mwenyewe.

Na hapa ukosefu wa imani unaonekana waziwazi. Na bila shaka, ishara ya busu, sawa, Yuda amepanga mapema jinsi hii ingetokea, jinsi tunavyomtambua Yesu ni nani. Kwanza, labda ni njia ya kusaidia kutambua gizani mtu huyo ni nani, iwapo kundi hili linalokuja naye halijui hasa jinsi Yesu anavyoonekana.

Lakini zaidi katika Mashariki ya Karibu ya kale, busu lilikuwa ishara ya upendo, ya ukarimu. Kanisa linapaswa kusalimiana kwa busu, jambo ambalo hufanya wakati huu kuwa wa huzuni zaidi. Mark Strauss anasema, nadhani kwa ufanisi kabisa hapa, jinsi Mithali 27 :6 na ukweli wa Mithali 27:6 hapa unavyopatikana.

Majeraha kutoka kwa rafiki yanaweza kuaminiwa, lakini adui hubusu mara nyingi. Tuna marejeleo ya mtu fulani amesimama hapa ambaye ana upanga na anapiga sikio la mtumishi. Inavutia kwa sababu Marko anaficha mambo sana kuhusu wakati huu.

Hatujui ni nani katika Marko anayetoa upanga, ni mtu fulani tu. Hatujui hata jina la mtumishi aliyekakwa sikio. Yohana anatuambia ni Petro aliye na upanga.

Mtumishi ni Malko. Mathayo na Luka wanatoa maelezo kamili zaidi ya tukio hili. Kuna mazungumzo, kuna mazungumzo.

Bila shaka, Yesu alikuwa na katika Luka, Yesu anamwagiza alete panga pamoja nazo. Lakini pia tuna katika Mathayo na Luka ambapo Yesu anakemea kitendo hicho na kuponya jeraha, lakini hatupati lolote kati ya haya katika Marko. Kwa kweli, tukio hili, ambalo limetajwa hivi punde, limeachwa karibu mara moja kwa maneno ya Yesu.

Na nadhani maana ya haraka ni kwamba Yesu hana nia ya kujibu kwa njia hii, kwa njia hii ya ulinzi wa kijeshi. Kwa kweli, mwelekeo wake umeelekezwa sana, katika Injili ya Marko, kuelekea kundi hili. Na kwa hivyo, Marko anaondoka haraka sana kutoka kwenye jaribio hili la kuzuia shambulio, ikiwa utafanya, kukamatwa na kukemea wale wanaokuja.

Anawakemea. Kemeo lake lina pande mbili. Kwanza, anawakemea kwa kuja na silaha kana kwamba ni majambazi au waasi, tishio kwa watu na utulivu.

Lakini wanafanya hivyo kwa siri. Walikuwa na nafasi nyingi alipokuwa akifundisha hekaluni, lakini hawakuwakamata kamwe. Kwa hivyo, kejeli ni kwamba mlikuja kana kwamba mimi ni tishio, lakini mliogopa sana kufanya hivyo hadharani kwa sababu mlihisi kutishiwa kuhusu kitendo hiki.

Kwa hivyo, anavuta hata mvutano kati ya unafiki na kitendo kizima cha wale wanaokamata. Lakini mamlaka yake yanaonekana. Ingawa kuna wale walio karibu naye ambao wanaweza kuvuta upanga, ingawa mhusika anayekamata mwenyewe hakubaliani na hoja zake, Yesu hasimamii yeyote kati ya hao kwa upande wa upinzani bali anasema kwamba anajua kile ambacho maandiko yanasema lazima kitokee.

Kwa hivyo, mamlaka yake yanaonekana. Na kwa kweli, Zekaria 13:7 inasema, mpige mchungaji, nao kondoo watatawanyika. Kwa hivyo, haya ndiyo maandiko yanayotabiri sio tu kwamba Mwana wa Adamu angetolewa na kukamatwa, lakini pia kwamba mchungaji atakapochukuliwa, kondoo hutawanyika, mara moja hupitia katika mstari wa 50 ambapo wote walimwacha.

Isipokuwa kipindi cha Petro, kuondoka kwa wanafunzi ndio mwisho tutakaosikia kuwahusu hadi mwisho wa matukio haya yote. Na Marko, wamekwenda kweli. Wameondoka kweli.

Tuna tukio hili la ajabu sana, na sina njia nyingine za kulielezea isipokuwa mistari ya 51-52 ni ya ajabu. Kijana mmoja alimfuata akiwa amevaa kitambaa cha kitani mwilini mwake. Wakamkamata, lakini akaacha kitambaa cha kitani na kukimbia uchi.

Kumekuwa na mapendekezo mengi ya kinachoweza kutokea hapa, huyu anaweza kuwa nani. Nadhani mojawapo ya uwezekano mbili bora ni kwa nini kijana huyu ana kitambaa cha kitani tu mwilini mwake; namaanisha, kwa hivyo, kwa namna fulani anaharakishwa kutoka nje kwa haraka ili kumfuata Gethsemane, na haya ndiyo yote aliyokuwa amevaa, lakini hatujui. Kwa namna fulani anakaa kidogo zaidi.

Anafuata mahali ambapo wanafunzi wote walikimbilia. Anafuata kidogo tu, lakini si kwa muda mrefu sana. Kwa kweli, anakimbia uchi, jambo ambalo lingekuwa jambo la aibu sana kufanya.

Mapendekezo hayo mawili kimsingi ni haya na labda hayana uhusiano wa karibu. Moja ni kwamba hii ni takwimu ambayo jamii ambayo Marko anaiandikia ilijua, kwamba wanamjua mtu huyu, na kuna marejeleo ya mtu wanayemjua. Nyingine, imechukuliwa kwamba labda huyu ni Yohana Marko, mwandishi wa aina ya kiingilio cha tawasifu cha Marko kinachoonyesha kwamba alikuwa mtu huyo hapo, na tena, hao wawili hawatofautiani.

Nadhani kauli ya wasifu ina maana fulani kwa sababu tukio hili halipatikani mahali pengine popote, na kwa hivyo nadhani hisia kwamba Yohana Marko anajirejelea kwa njia ya unyenyekevu. Namaanisha, anatangaza kwamba alikimbia uchi aliposhinikizwa, kwa hivyo haingekuwa wakati wa kujiingiza katika njia ya heshima kubwa, lakini kwa njia ya aibu. Kwa mstari wa 53, ingawa, tunaanza mfuatano wa kesi.

Kutakuwa na matukio mawili ya kesi katika Marko, moja la Kiyahudi mbele ya Sanhedrini na kisha moja la Kirumi mbele ya Pilato. Madhumuni ya kusikilizwa kwa kesi ya Kiyahudi inaonekana ni kukusanya ushahidi utakaotumika dhidi ya Yesu, moja ambalo linaweza kupata hukumu ya kifo kutoka kwa gavana wa Kirumi; Mathayo anamfuata Marko, huku Luka na Yohana wakiwa na awamu za ziada katika kesi hizo.

Tunapoangalia hapa, tunaona kwamba Marko anagawanya matukio matano kimsingi, labda hata kama sandwichi ya kutabasamu, ambapo una simulizi ya kukamatwa na kesi inakatizwa mara mbili, kwanza na kauli kuhusu Petro kufuata kwa mbali, kisha na kukana kwa Petro.

Ingawa, najiuliza kama tunahitaji kuwa waangalifu kabla ya kusesitiza wazo la sandwichi sana hapa, na inaweza kuwa mzunguko wa matukio tu, au kutujulisha kinachotokea kwa wakati mmoja. Bila shaka, katika hili tuna tofauti kubwa sana. Yesu anashuhudia kwa uaminifu kwamba yeye ndiye Masihi.

Petro anakana kwamba hata anamjua Yesu. Yesu anashuhudia kwamba yeye ndiye Masihi, ambayo ina maana ya mateso. Petro anakana kwamba anamjua Yesu na kwamba lazima aepuke mateso hayo.

Petro anahatarisha kupoteza maisha yake ili kulinda, akipoteza roho yake ili kulinda maisha yake. Sasa, historia ya hesabu hii ya kesi imepingwa mara nyingi kwa msingi kwamba inakiuka kile kinachopatikana katika Mishnah. Kulingana na Mishnah kuhusu Sanhedrini na kesi za kifo, moja, hazingeweza kusikilizwa usiku, na hatia lazima isubiri hadi siku inayofuata, hakuna kesi ambazo zingeweza kusikilizwa usiku wa Sabato, ambayo ingekuwa usiku wa Sabato, hakuna kesi ambayo ingefanyika wakati wa sherehe, kusikilizwa kwa pili kulihitajika kila wakati kwa hukumu ya kifo, Mishnah inasema kwamba ushahidi unaopingana unapaswa kupuuzwa, mashahidi wamekatazwa kutoa ushahidi wa uongo, shtaka la kufuru lingeweza kutolewa tu ikiwa mshtakiwa angetamka jina la Mungu, kesi zingeweza kusikilizwa tu katika moja ya mahakama tatu huko Yerusalemu na makazi ya kuhani mkuu hayakuwa mojawapo.

Na kwa hivyo, imeelezwa kwamba kesi ya Yesu inakiuka haya yote. Sasa, kuna majibu tofauti kwa hilo. Jibu moja ni kwamba, walikuwa wakijaribu kufanya mengi ya haya haraka sana na kwa siri na kufuata kanuni haikuwa jambo ambalo lilikuwa kipaumbele cha juu kwao.

Kumbuka pia, ingawa, kwamba Mishnah inaandika majaribu haya kuelekea mwisho wa karne ya pili, kwa hivyo hatuwezi kuwa na uhakika kila wakati kwamba desturi zile zilizohitajika au kutarajiwa mwishoni mwa karne ya pili zinahusika katika wakati huu, kwamba kanuni zile zinazojitokeza katika Mishnah huenda zilitokana na ukiukwaji ambao huenda ulitokea. Zaidi ya hayo, si kesi rasmi hapa bali ni kupata kesi dhidi ya Yesu kuiwasilisha kwa Pilato. Mishnah inawakilisha zaidi ya desturi za Kifarisiyo pia.

Katika Marko, Sanhedrini ina Wasadukayo wengi waliopo. Kwamba Yesu alisulubiwa kwa amri ya Pontio Pilato si jambo la kutiliwa shaka, lakini hiyo haimaanishi kwamba tunahitaji kuhoji ukweli wa kihistoria wa kesi za Kiyahudi dhidi ya Yesu kwa sababu tu ni Warumi pekee ambao wangeweza kumsulubisha au inaonekana kuwa nje ya utaratibu. Na kwa hivyo swali linajikita katika jukumu gani watawala wa Kiyahudi

walikuwa nalo? Walikuwa na jukumu gani katika haya yote? Na nadhani tunapofikiria hili, tuna kauli wazi za kukataliwa kwa viongozi wa Kiyahudi, viongozi wa kidini wa Yesu, kwamba sasa wana wakati ambao wamekuwa wakitafuta ili kumlaumu Yesu, ili wafanye hivyo kwa siri.

Makuhani wakuu walioogopa umati sasa wanaweza kumdhhibiti Yesu, kumkamata Yesu, na kuanza kudhibiti nyakati hizo. Kuna haja ya kuungana kuzunguka upinzani wao dhidi ya Yesu, kumshtaki kwa kukufuru pamoja na kutafuta mashtaka ambayo yangemtia hatiani dhidi ya Roma. Kuna haja ya kuanza, kutoka kwa mtazamo wa uongozi wa kitheolojia, ikiwa utaweza, kutetea sababu ya kifo cha Yesu, hata kama hawana uwezo wa kukitenda.

Unajua, ukweli kwamba tunaona hapa watu hawa wakinuia kumuua Yesu, hatupaswi kutarajia kwamba wangepuata taratibu ili kufanikisha hili. Sasa, Marko hataji ni nani kuhani mkuu hapa wanayemwendea. Wengine wanasema ni Kayafa.

Kayafa, tunajua, alishikilia wadhifa huo, kuanzia mwaka wa 18 hadi 36 BK. Alikuwa mkwe wa Anasi, ambaye aliondolewa madarakani na Warumi mwaka wa 15 BK. Josephus anatuambia kwamba wana watano wa Anasi na mkwewe walihudumu kama kuhani mkuu.

Hili linaendana kihistoria na kile tunachokiona kwingineko. Tunajua kwamba kulikuwa na makundi matatu yaliyochukuliwa kuunda Sanhedrini, hivyo Sanhedrini yote, kwamba marejeleo haya hapa labda ni njia ya kusema akidi. Kwa hivyo, tunapoangalia hili, ushahidi huu wa kile kinachotokea katika njama hii ya Kiyahudi, ikiwa ungependa, kwamba ingawa ni Pilato ambaye hatimaye anatangaza kifo cha Yesu, nadhani Marko yuko wazi kuonyesha kwamba si Warumi pekee waliotafuta hili.

Na kwa hivyo hebu tuangalie aina ya kile tunachokiona hapa tunapoendelea. Walimpeleka Yesu kwa kuhani mkuu, na makuhani wakuu wote, wazee, na waandishi wakakusanyika. Tena, nadhani hii ina maana ya akidi, makuhani wakuu, wazee, na waandishi wa makundi haya.

Petro alimfuata kwa mbali, hadi kwenye ua wa kuhani mkuu. Petro ana ujasiri kidogo hapo. Naye alikuwa ameketi pamoja na walinzi, akijionya kwenye moto.

Sasa, makuhani wakuu na baraza lote wakatafuta ushahidi dhidi ya Yesu ili wamuue, lakini hawakuupata. Kwa nini? Kwa sababu wengi walishuhudia uongo dhidi yake, lakini ushuhuda wao haukupatana. Kuhani mkuu akasimama katikati, akamwuliza Yesu, Huna jibu la kutoa? Watu hawa wanashuhudia nini dhidi yako? Mstari wa 60.

Lakini alikaa kimya na hakujibu. Tena, kuhani mkuu akamuuliza, Wewe ndiwe Kristo, Mwana wa Mbarikiwa? Kwa hivyo, ni wakati huu, inaonekana kana kwamba, unajua, inaonekana kana kwamba kesi sasa inaenda kwa njia ya Yesu, kwamba kuna wale

wanaotoa ushahidi wa uongo dhidi yake. Katika mstari wa 58, kwa mfano, wanajaribu kumshtaki kwa shtaka la kuharibu, kwamba angeharibu hekalu lililojengwa kwa mikono na kujenga jingine kwa siku tatu, lakini, unajua, hawakubaliani.

Hawakubaliani katika ushuhuda wao. Cha kufurahisha ni kwamba, bila shaka, kauli hii halisi si ile tunayosikia kutoka kwa Yesu akiwa hekaluni hivi karibuni, kwamba ataliharibu ; hekalu lake lilijengwa kwa mikono ya wanadamu, na katika siku tatu, watajenga jingine, ambalo halikujengwa kwa mikono. Kwa kweli tuna kauli hiyo kutoka Injili ya Yohana, ambapo kuna Yesu hekaluni akifanya shughuli kama hizo, ingawa kuna mabadiliko kidogo kutoka kwa yale tuliyo nayo kwenye Wiki ya Mateso, na bila shaka kwa Yohana hili hutokea mapema sana katika Injili, ambapo Yesu anatoa kauli hii.

Na nadhani, unajua, mjadala huu ambao tumezungumzia, wazo hili ni hili, je, Yesu aliingia hekaluni mara mbili au aliingia humo mara moja na umegawanywa katika sehemu mbili za hadithi, nadhani ukweli kwamba mashahidi hawakubaliani kuhusu kauli ambazo Yesu alitoa kuhusiana na uharibifu wa hekalu unaunga mkono kwamba kuna shughuli mbili tofauti, kwamba kuna kupita kwa muda kuliko kauli tu alizotoa siku chache zilizopita mbele ya viongozi hawa wa kidini waliokuwa wakitazamwa. Kwa hivyo, nadhani inaweza kuwa kwamba, kwa kweli, unajua, Yesu, bila shaka, tunajua kutoka Injili ya Yohana, aliingia Yerusalemu zaidi ya mara moja, na ni katika tukio hilo la kwanza ambapo pia alionyesha kuchukizwa na kile kilichokuwa kikitokea hekaluni ndipo alipotoa kauli hizi. Lakini kesi haiendi vizuri, na Yesu hajibu, na hahitaji kujibu, na kisha tunamwomba kuhani mkuu amuulize haswa, je, wewe ndiye Masihi, Mwana wa Mbarikiwa? Na Mwana wa Mbarikiwa, bila shaka, ni neno ambalo hatujajifunza sana, na kwa hivyo linazungumzia uhalisia wa neno hilo. Mwana wa Mbarikiwa ni njia nyingine ya kusema Masihi, unajua, utambulisho wa Masihi kama Mwana wa Mungu, unajua, ungekuwa, unajua, sehemu ya hili.

Kwa hivyo, hili si swali la kama Yesu ni Mungu na kama yeye ni Mwana wa Mbarikiwa. Ni swali la kama Yesu anadhani yeye ndiye Masihi. Katika mazingira hayo, kuhani mkuu alisimama katikati, bila shaka, nadhani, akimkumbuka mtu mwenye mkono uliopooza akiombwa kusimama katikati ya kila mtu.

Ukimya wa Yesu unafanana na Isaya 53:7, kondoo mbele ya wakata manyoya wako kimya. Na swali, bila shaka, linavutia sana. Tunafikiria kuhusu kile ambacho kimekuwa kikitokea katika Marko.

Yesu amekuwa akipunguza utambulisho huu kikamilifu. Sasa kumekuwa na, katika Marko, baadhi ya matokeo ya Kimasihi ambayo Yesu ameyakumbatia. Kwa mfano, kuna maandishi ndani ya punda huko Yerusalemu.

Lakini hapa tuna swali mahususi, na swali, bila shaka, kwa kuwa Yesu amekuwa akija katika injili yake yote. Katika sura nane za kwanza, maswali yalikuwa kila mara: ni nani huyu anayeweza kufanya mambo kama hayo? Ni nani anayeweza kusema kwa mamlaka kama hayo? Ni nani anayeweza kuponya? Ni nani huyu anayeweza kutuliza dhoruba? Na kwa hivyo, ulikuwa na maswali haya yote yakiulizwa kuhusu Yesu ni nani. Marko amekuwa akitufahamisha maswali haya yote.

Kisha, bila shaka, katika Marko 8, tunamkuta Yesu mwenyewe akimwuliza Petro swali, watu wanasema nani? Na wanafunzi, watu wanasema mimi ni nani? Nanyi mnasema mimi ni nani? Lakini sasa Yesu anaulizwa swali hili haswa: wewe ndiye Masihi? Na Yesu anajibu katika Marko 6:2, Mimi ndiye, nanyi mtamwona Mwana wa Adamu ameketi mkono wa kuume wa nguvu, akija na mawingu ya mbinguni. Karibu najiuliza kwa maana hii, kama kesi nzima hapa haikuwa imening'inia, na kama Yesu angebaki kimya tu, labda kesi ingeendelea, inasemekana. Na hivyo, uamuzi wake wa kutonyamaza unawapa viongozi wa kidini katika Sanhedrini kile ambacho wamekuwa wakitaka, ambacho ni fursa ya kumshtaki.

Na anawapa fursa ya kuwashtaki kisiasa na kitheolojia. Jibu lake moja ni kwamba anatangaza waziwazi, ndiyo, siri ya kimasihi, ukitaka, imekwisha. Anatangaza kwamba yeye ndiye Masihi kweli.

Hii inawapa risasi za kisiasa wanazohitaji. Hii inawaruhusu kwenda kwa Pilato na kusema anajaribu kuwa mtawala wa kisiasa, akijaribu kuwaunganisha watu dhidi ya Roma na kusababisha kutoaminiana. Lakini pia kwa kusema kwamba watamwona Mwana wa Adamu, kwa kweli ni jibu la pili ambalo linakuwa la kikaidi zaidi.

Ni kipengele cha pili ambapo watamwona Mwana wa Adamu akija katika mawingu ya mbinguni. Hii inatoka katika Danieli 7:13 hadi 14, ambapo mmoja, kama Mwana wa Adamu, anakuja juu ya mawingu ya mbinguni mbele ya Mzee wa Siku na kupewa utukufu na mamlaka na ufalme wa milele. Kwamba kile Yesu, naamini, anachofanya hapa ni kwamba anasema, si mimi tu Masihi, bali mimi ni Mwana wa Adamu.

Na Mwana wa Adamu anayekuja, mnajua, na kupewa mamlaka, kwamba kuna marejeleo kwamba kutakuwa na kesi ijayo, kwamba mnasimama katika hukumu yangu, lakini kutakuja wakati ambapo mimi, kama Mwana wa Adamu, nitasimama katika hukumu yenu. Na, bila shaka, hakuna jibu lingine kwa makuhani wakuu kwa wakati huu. Wanaweza, mnajua, kuthibitisha kile ambacho Yesu alisema ni kweli, au lazima wamtangaze sasa kwamba amekufuru, ambacho ndicho wanachofanya katika kurarua mavazi na kutangaza kile tunachohitaji mashahidi wengine.

Mmesikia kufuru yake, mstari wa 64, mmesikia kufuru yake. Mna uamuzi gani? Wote wakamhukumu kwamba anastahili kifo. Baadhi wakaanza kumtemea mate, wakamfunika uso, wakampiga, wakimwambia, tabiri. Walinzi wakampokea kwa makofi.

Na kwa hivyo, katika mstari, unajua, hadi 65 hapa, tunaona kwamba kesi ya Wayahudi inaisha, na inaisha kwa tangazo kwamba Yesu anathibitisha kwamba yeye ndiye Masihi, akithibitisha kwamba yeye ni Mwana wa Adamu, na kumkataa kwao, na kwamba lazima ahukumiwe kifo. Kinaya ni kwamba ni kifo chake chenyewe kinacholeta uhalali wa dai lake la kimasihhi na kwamba yeye ni Mwana wa Adamu. Kisha tunaona katika 66 hadi 72, na tutaingia zaidi katika hili baadaye kidogo, lakini labda ili kumaliza hapa kwenye Marko 14, sasa tunarudi kwa Petro.

Kwa hivyo, haya yote yanaendelea. Msimamo mkali wa Yesu mbele ya viongozi hawa wote wa kidini wanaodai kwamba yeye ndiye Masihi, Mwana wa Mungu. Katika mwaka wa 66 hadi 72, tuna Petro chini uani, na mmoja wa watumishi wa kike wa kuhani mkuu anakuja.

Nadhani wazo ni kwamba labda anafanya kazi na watumishi wa kike. Angeweza kuwa mwanamke mdogo; lugha inaruhusu si lazima iwe msichana mdogo. Alipomwona Petro akijipasha moto, alimtaazama na kusema, "Ulikuwa pamoja na Yesu Mnazareti."

Alikana, akisema, Sijui wala sielewi unachomaanisha. Hii ni njia nyingine ya kusema, Sijui unachozungumzia. Na akatoka nje hadi kwenye lango, ambalo nadhani anatoka nje kwa sababu anajaribu kujitenga na msichana huyu mtumwa ambaye amemtambua, lakini pia hii inamruhusu kutoka haraka zaidi, iwapo ataihitaji.

Jogoo akawika. Na mtumishi wa kike akamwona na kuanza kusema, mtu aliyesimama karibu, huyu ni mmoja wao. Kwa hivyo sasa angalia kwamba hamshtaki Petro moja kwa moja.

Sasa anawaleta watu wengine ndani yake. Labda hawa ni watumishi wengine, au labda pia ni watu pale ili kulinda amani, au walinzi, na kadhalika. Lakini tena, alikana.

Baada ya muda kidogo, mtu aliyesimama karibu akamwambia Petro; hakika wewe ni mmoja wao, kwa maana wewe ni Mgalilaya. Na Marko hatuelezi kwa nini wanajua kwamba yeye ni Mgalilaya. Bila shaka, injili nyingine inaelezea hotuba yake na, pengine, lafudhi yake.

Lakini maana hapa ni kwamba kundi hili limefikia hitimisho. Ndiyo, lazima awe hivyo. Lazima awe mmoja wao kwa sababu yeye ni Mgalilaya.

Tunajua Yesu anatoka Galilaya. Na kisha jibu la Petro, nadhani, linakuonyesha tu kiini cha kukataa kwake. Alianza kujilaani na kuapa, Simjui mtu huyu mnayemzungumzia.

Hiyo ndiyo tafsiri ya ESV. Inavutia kwa sababu katika Kigiriki, inasema tu alianza kuapa kwa kiapo na kuita laana. Haijulikani wazi ni nani hasa aliyelengwa na laana hiyo.

Kwa kweli, lugha inayotumika inaweza kumaanisha ni ile lugha ya kawaida ya kutafakari. Kwa kawaida, unapoita laana, unaita laana juu ya mtu au kitu fulani. Kwa hivyo, kumekuwa na chaguzi kadhaa.

Moja ni kwamba Petro alijilaani, na Marko anawasilisha kwa njia ambayo si ya kawaida. La pili ni kwamba anamlaani Yesu, akitangaza Yesu kulaaniwa. Na la tatu ni kwamba anawalaani watu wanaomshtaki.

Wazo la kuwa Mungu atafanya jambo dhidi yako kwa kuniita aina ya wazo la uwongo. Bila kujali hayo matatu, na nadhani uwezekano mdogo kati ya hayo matatu, huenda ikawa ndiyo ambayo ESV imechagua hapa, ambayo inajiita laana. Bila kujali hayo matatu, nadhani tunatambua kwamba kiapo na lugha ya laana ni njia mbili za kumtaja Mungu kama sehemu ya kuthibitisha ukweli wa kile Petro anachosema.

Kwamba Petro anaapa kiapo kwa Mungu lingekuwa wazo, na pia anatangaza kwamba Mungu atamlaani mtu, unajua, kwa sababu ya shutuma hii. Kwa hivyo, fikiria kinachoendelea hapa. Hapa ni wakati Yesu amesimama mbele ya viongozi wa kidini na kutangaza kwamba yeye ndiye Masihi na kwamba yeye ni Mwana wa Adamu, nao wanamtukana Yesu. Wakati huo huo, Petro, kwa kuogopa kile mtumishi wake wa kike na wale walio karibu naye wanasema, anatangaza kwamba hana uhusiano wowote na Yesu na kwamba Mungu anaweza kuthibitisha uhalisi wa kile anachosema.

Namaanisha, tofauti kati ya makanusho hayo mawili ya Petro si tu kwamba sijui unachozungumzia, bali kwamba amemleta Mungu katika nguvu ya kukataa kwake. Hii inamweka Petro karibu zaidi na viongozi wa kidini, ikimtangaza Yesu kama kufuru, ikimtangaza Yesu kama amelaaniwa. Unajua, kutangaza kufuru kungekuwa ni kutangaza kwamba Yesu yuko nje ya watu wa Mungu, amekuwa sasa, amevunja sheria ya Mungu.

Petro yuko karibu zaidi na kauli hiyo katika uongo wake. Yuko karibu zaidi kufanya jambo lile lile kuliko kusimama na Yesu, jambo ambalo, bila shaka, alikuwa amesema kwa ujasiri kwamba angefanya. Petro alikumbuka, na mara jogoo akawika mara ya pili, na Petro akakumbuka jinsi Yesu alivyomwambia, kabla jogoo hajawika mara tatu, utanikana mara tatu.

Aliangua kilio. Kwa hivyo huyu hapa Yesu alikuwa ametabiri hili na utabiri halisi ulikuwa umetimia, ambao labda Petro hakutambua kwa wakati huo, lakini kuna tumaini katika wakati huo kwamba kile Yesu alichosema kuhusu jogoo na kukana kwake kulitimia. Kuna tumaini kwa sababu Yesu pia alikuwa amesema, Nitawaona tena Galilaya.

Na kwa hivyo, ikiwa Yesu yuko hapa, kuna matumaini kwamba atakuwa pale pale. Na Petro akaanguka chini na kulia. Na nadhani tunapoangalia tofauti kati ya Petro na Yuda, kuna kadhaa katika Injili zote.

Petro hajawahi kusema kwamba Shetani ndiye aliyemtia moyo. Ole zake hazijawahi kutolewa kwa Petro. Petro, Yesu anasema amemwomba.

Nilikuomba, Petro. Hatupati maelezo yoyote ya Yesu akisema kuhusu Yuda kwamba nilikuomba, Yuda. Na hapa Petro analia na mara moja anatambua alichofanya, labda hata kama ni ishara ya huzuni yake.

Hilo linatufikisha mwisho wa Marko sura ya 14. Tutaendelea wakati ujao na Marko 15 na kesi na kusulubiwa kwa Yesu.

Huyu ni Dkt. Mark Jennings katika mafundisho yake kuhusu Injili ya Marko. Hii ni kipindi cha 22, Marko 14:26-72, Karamu ya Mwisho, Kukamatwa, Kesi, na Kukana kwa Petro.